

XITOIY TILIDA EMOTSIONALLIK VA EKSPRESSIVLIKNING METAFORA VOSITASIDA IFODALANISHI

<https://doi.org/10.24412/2181-1784-2022-21-49-56>

Safarova Nigora Akram qizi

Xitoyshunoslik fakulteti, Xitoy filologiyasi kafedrası
1-kurs magistranti

Ilmiy rahbar: f.f.n. dots. **Ziyamuxamedov J.**

***Annotatsiya.** Mazkur maqola xitoy tilida emotsionallik va ekpressivlikning metafora vositasida ifodalanishiga oid sanaladi. Xitoy tilida metaforaning grammatik, sintaktik va struktur jihatdan tavsiflash ancha dolzarb ekanligi bilan izohlanadi. Tilning leksik qatlamiga mansub metafora va uning ifoda vositalarini xitoy tili misolida ko‘rib chiqish xitoy grammatikasidagi metafora hodisasini chuqur o‘rganishga, unga xos shakliy tuzilish va mohiyatni tavsiflashga, qolaversa, ularni badiiy matnlarda o‘qib tushunish va tahlil qilish jarayonida ham katta ahamiyat kasb etadi.*

***Tayanch so‘z va iboralar:** Xitoy, xitoy tili, metafora, emotsionallik, ekpressivlik.*

***Аннотация.** В данной статье речь идет о метафорическом выражении эмоциональности и экспрессивности в китайском языке. Грамматические, синтаксические и структурные описания метафор в китайском языке объясняются тем, что они более уместны. Рассмотрение метафоры лексического слоя языка и средств ее выражения на примере китайского языка имеет большое значение для углубленного изучения феномена метафоры в китайской грамматике, описания ее специфической структуры и сущности, а также читать и анализировать их в художественных текстах.*

***Опорные слова и выражения:** Китай, китайский язык, метафоричность, эмоциональность, выразительность*

***Annotation.** This article deals with the metaphorical expression of emotionality and expressiveness in Chinese. The grammatical, syntactic, and structural descriptions of metaphors in Chinese are explained by the fact that they are more relevant. Considering the metaphor of the lexical layer of the language and its means of expression on the example of Chinese language is of great importance for in-depth study of the phenomenon of metaphor in Chinese grammar, to describe its specific structure and essence, as well as to read and analyze them in literary texts.*

Keywords and expressions: *China, Chinese, metaphor, emotional, expressiveness.*

KIRISH.

His-tuyg‘u -bu insonlarga xos bo‘lgan o‘ziga xos tushunchadir. Tuyg‘ular o‘sha xalqning tuyg‘u va ob‘ektiv narsalarga qiziqishlariga mos keladi. Bu emotsiyalar mavhum, mavhum bo‘lsa-da, u rang-barangdir. Masalan, quvonch, g‘azab, qayg‘u va baxt kabi hissiyotlar. Ushbu insoniy hissiy tajribalar turli xil tizimlarga ega bo‘lgan har xil tillarning lug‘atlarida mavjud, ya‘ni bu turli xil hissiy tushunchalarni ifodalash uchun boshqa tillarda ma‘lum bir so‘zlar qo‘llaniladi. Masalan, Xitoy tilidagi "高兴" va ingliz tilidagi "pleasure" bir xil hissiyotlarni ifodalaydi. Bu til bevosita ifoda etadigan hissiy jihatlardan biridir. Bilamizki, til ifodalari o‘ziga xos, inson hissiyotlarini ifodalashda ham xuddi shunday. Tuyg‘ularni to‘g‘ridan-to‘g‘ri ifodalashdan tashqari (masalan: men juda xursandman g‘azablanaman), shuningdek, yana bir nechta obrazli iboralar, ya‘ni yashirin iboralar mavjud. Metafora insonning fikrlash uslublari va fikrlashning rivojlanish jarayonlari bilan chambarchas bog‘liq bo‘lgan muhim kognitiv hodisadir. Shu bilan birga, u turli semantik sohalarga asoslangan lingvistik hodisa hamdir. Metafora tadqiqotlarida kontseptual domen bu sevgi va sayohatlar kabi har qanday izchil tajriba segmentining namoyishidir. Boshqa nuqtai nazaridan tushuniladigan kontseptual domen kontseptual metafora deb ham ataladi. G. Radden va R. Dirvenlar a kontseptual domen "ma‘lum bir toifaga yoki ramkaga tegishli bo‘lgan umumiy maydon. Masalan, pichoq nonushta stolida nonni kesish uchun ishlatilganda "yeyish" sohasiga tegishli, ammo qurol sifatida ishlatilganda "kurashish" sohasiga tegishlidir.¹ Ular orasidagi o‘xshashlik bo‘yicha fikrlash faoliyati kontseptual domenlar bo‘yicha, ya‘ni ma‘lum kontseptual domendan ma‘lum kontseptual domenga qadar tizimli xaritalashning bir turi. Inson tuyg‘ulari mavhumlashgan bo‘lsa-da, til taraqqiyotida metafora mavjudligi tufayli turli tillarda his-tuyg‘ularni ifoda etuvchi so‘zlar talaygina. Masalan: 听了这个消息后,她的心里像吃了蜜一样"-- u bu yangilikni eshitgach go‘yo, og‘zi asalga yetgandek bo‘ldi. "Ushbu jumlada hissiyotlarni bevosita ifoda etadigan 高兴 yoki 愉悦" "baxtli" yoki "mamnun" kabi so‘zlar yo‘q, ammo xitoy tilini biladigan uning baxtli va mamnun kayfiyatni ifodalashiga shubha qilmaydi. Bu metafora ko‘pincha sistematik ekanligini ko‘rsatadi. Ushbu maqola Xitoy tilida hissiy metafora ifodasini tizimlashtirishga qaratilgan. Xitoy tilida hissiyotlarning metaforik ifodasi: u

¹ Ingliz tili gramatikasi (2007), G Radden va R Dirven

to'g'ridan-to'g'ri his-tuyg'ulardan boshlab va his-tuyg'ularni jonsiz yoki jonsiz ob'ektlarda emotsional metafora orqali ifodalanadi.²

1. Hissiyot-bu tabiiy hodisa. Sevgi insoniyatning abadiy mavzusi bo'lib, barcha etnik guruhlarining tillarida sevgini ifoda etadigan so'zlar yetarli. Albatta, bunday hissiy ifoda turli mamlakatlarning madaniy an'alariga ta'sir qiladi. Xan xalqi uzoq vaqtdan beri falsafa va fikrdagi "Yin va Yang nazariyasi" ta'sirida bo'lib, sevgi ayollik go'zalligiga ega va uning ildizini Laozhuangning "Yin" obrazi bilan bog'liq hisoblaydi. Shuning uchun xitoyliklar Xan millatining ichki milliy xususiyatlarini ifoda etadigan sevgi uchun nozik, evfemistik va o'ziga xos metaforalardan foydalanishni afzal ko'rishadi. Shu sababli, Xitoy tilida 爱情是月 "sevgi-bu oy" metafora tushunchasi mavjud. Masalan: 月连代表我的心³ Bunday hollar munosabatlarda bir tomonning boshqasiga chuqur mehrini ifodalash uchun ishlatiladi. Bu yerda bu mehr metafora bilan "oy" deb nomlanadi.

2. Hissiyot-daryo. Insoniyatning eng qadimgi sivilizatsiyalari daryolar bo'lgan joylarda paydo bo'lgan. Daryolar odamlar hayotida juda muhim o'ringa ega. Odamlar mavhum narsalarni anglay olishganda, ko'pincha ularni atrofdagi o'ziga xos va ma'lum narsalar bilan taqqoslashadi. Tuyg'ular mavhum va chiroyli bo'lib, ular hissiyotlar haqidagi iboralarda daryolar soyasini ham qoldiradilar. Masalan 他们兄弟俩的感情一直很深; 他们很快坠入了爱河之中; 此时此刻,她只想沉浸; 在爱里, 忘掉周围的一切; 度假回来, 她的心情平静了许多. "Chuqur" aslida daryo yoki suvning chuqurligini tasvirlash uchun ishlatiladi. Bu yerda esa hissiyotlarni tasvirlash uchun ishlatilgan. U daryolar va suvning xususiyatlarini mavhum hissiyotlarga aylantiradi. Bular kontseptual metafora hisoblanadi.

3. Hissiyot-ob-havo. Ob-havo va uning o'zgarib turishi bu odamlar kundalik hayotida tanish bo'lgan tabiiy hodisa. Insonlarning hayot tarzi, mehnat qilishi bu ko'pincha ob-havodan ajralmas holda amalga oshadi, shuning uchun ob-havo odamlarning his-tuyg'ulariga ham katta darajada ta'sir qiladi. Masalan, quyoshli kunlarda odamlarning kayfiyati yaxshi bo'ladi, bulutli va shamolli kunlarda odamlarning kayfiyati ko'proq bezovta bo'ladi. Bahor odamlarni umidni ko'rishga undaganday bo'lsa, qish esa odamlarni shafqatsiz his qilishga boshlagandek go'yo. Bu, ayniqsa, Xitoyda, alohida fasllarga ega bo'lgan ulkan tuproq qatlamida mos keladi. Shuning uchun dastlab ob-havoni tavsiflash uchun ishlatilgan ba'zi so'zlar ko'pincha odamlarning kayfiyati uchun metafora sifatida ko'chadi, bu ob-havoning

² 周红英. 情感隐喻性分析. 四川外语学院报 2001

³ 周红英. 情感隐喻性分析. 四川外语学院报 2001

manba sifatining xususiyatlarini hissiyotlarga aylantiradi. Masalan: 她的脸上布满了阴云: 听到这个消息后, 他大发雷霆; 她的表情冷若冰霜; 她对生活充满炽热的感情。 Yuqoridagi misol jumalari, ular to'g'ridan-to'g'ri ob-havoga qiyosan metafora qilindi ham hissiyotlarni tasvirlash uchun ob-havoni tavsiflovchi so'zlardan foydalanilib uning emotsiyasi ifodalandi. Odamlarning his-tuyg'ulari o'zgaradi, ba'zan ulkan va ba'zan kichik bo'ladi. Albatta, bu o'zgarishning namoyon bo'lishi ba'zi murakkab jumalarda ifodalanishi mumkin. Biroq, ob-havo o'zgarishini aks ettiruvchi ba'zi bir tegishli atamalar mavjud bo'lganligi sababli, bu atamalar dinamik namoyon bo'lgan hissiyotlar uchun metafora sifatida ham qo'llaniladi. Xitoy tilida hissiyot tushunchasini metaforik ifoda orqali berilganda, dinamikaning eng ixcham va keng tarqalgan ko'rinishida namoyon bo'ladi. Masalan: 1. 六月天, 孩儿面 2. 听了这句话后她马上晴转多云

4. Tuyg'ular raqib va dushmanlardir. Biz ko'pincha yengishimiz qiyin bo'lgan narsani o'zimizda deb bilamiz. Bu yengish qiyin bo'lgan ba'zi salbiy va ichki his-tuyg'ularni anglatadi. Bu hissiyotlarni dushman, raqib va boshqalar sifatida metaforik ifoda qilamiz. Masalan: 她鼓起勇气, 终于战胜了恐惧 Bundan tashqari, ba'zi salbiy his-tuyg'ular metafora sifatida xitoy tilida yuk va og'ir narsalar sifatida ishlatiladi. Bu ikkalasi o'rtasida ma'lum bir o'xshashliklar bo'lganligi sababidan. Masalan: 这些年来, 生活的艰辛和周围人的冷言冷语让她承受了太多的痛苦。(Yillar davomida, hayot qiyinchiliklari va atrofdagi odamlarning sovuq so'zlar uni juda ko'p azoblantirdi). 她心里充满了恐惧。(uning yuragi qo'rquvga to'la). 她心里满是欢乐和幸福 (uning yuragi quvonch va baxtga to'la).

5. Tuyg'u-bu ma'lum bir idishga solinishi mumkin bo'lgan haqiqiy obyekt. Konteyner metaforasi⁴ odamlarning bilish jarayonida keng tarqalgan metaforadir. O'ylab topilishi mumkin bo'lgan chegaralari yoki chegaralari bo'lgan har qanday jismoniy makon konteynerdir va hatto ba'zi ko'rinmas mavhum narsalar, xatti-harakatlar va holatlar ham konteyner sifatida qaralishi mumkin. Shubhasiz, inson tanasi idishdir va his-tuyg'ular inson qalbidagi ba'zi tajribalardir. Shu asosda his-tuyg'ular inson tanasining katta idishida bo'lishi mumkin bo'lgan ba'zi real narsalarga metafora bo'ladi.

6. Tuyg'ularni metafora qilish uchun pozitsion so'zlardan foydalaniladi. "Biz yashayotgan metaforalar" kitobida Lakoff tomonidan eslatib o'tilgan kontseptual metafora "pozitsion metafora"dir. Pozitsiyaviy metafora bir xil tushunchaning yuqori

⁴ Lakoff, G & Johnson. Metaphors We Live By [M]. Chicago: University of Chicago press, 1980.

va pastki, ichki va tashqi, old va orqa, va chuqurlik, markaziy chekka va boshqa fazoviy yo'nalishlarini o'z-o'zidan tashkil etadi. "Shuning uchun odamlar hissiyot kabi mavhum vaziyatni tushunish uchun bunday asosiy tajribadan olingan asosiy empirik tushunchalardan foydalanadilar."⁵ Umuman olganda, odamlar "yuqoriga," "pastga" qaraganda ijobiyroq bo'ladi deb o'ylashadi. Masalan, hayotda bir kishi yaxshi ish qilsa, odamlar yaxshilik deyish uchun bosh barmog'ini ko'rsatadi. Agar kimdir yomon ish qilsa, odamlar baho berish uchun imo-ishoralardan foydalanganda bosh barmoqlarini pastga qaratadi. Shunga mos ravishda xitoy tilida "yuqori" mavqei bilan bog'liq so'zlar ko'pincha ijobiy his-tuyg'ularni metafora qilish uchun ishlatiladi. Masalan: 战士们情绪高 (askarlar yuqori ruhlarda. Ba'zan salbiy his tuyg'ularni ifodalash uchun "past" va "pastga" yo'nalishiga oid so'zlar ham ishlatiladi. Masalan: 这几天, 我的心情有些低落 (o'tgan bir necha kun ichida kayfiyatim biroz tushkun bo'ldi). 她陷入了深深的绝望之中 (u chuqur umidsizlikka tushdi).

7. Tuyg'u-insoning o'ziga xos kechinmasidir. Ba'zan hissiyotlarni tasavvur qilishda to'g'ridan-to'g'ri tasvirlanmaydi, balki ma'lum bir vaziyatda ma'lum hissiyotlarga ega bo'lgan odamlarni metafora bilan tasvirlaydi. 1. Ijobiy hissiyot uchun bu hissiyotga ega bo'lgan odamni metafora sifatida odamlar yaxshi ko'radigan, yaxshi tasvirga ega bo'lgan hayvon yoki o'simlik deb ta'riflash mumkin, Xitoyliklar ko'pincha 春蚕 (bahor ipak qurti), 比翼鸟 (afsonaviy qush), 连理枝 shox va idizlari qo'shilgan o'simlik: sevgi ramzi), 鸳鸯 (er va xotin: juftliklar) va boshqa majoziy timsollarga murojaat qilishadi. Masalan: 春蚕到死丝方尽, 蜡炬成灰泪始干. (bahorgi ipak qurtlari nobud bo'lganda mum mash'alasi kul rangga kiradi va ko'z yoshlari quriy boshlaydi). 在天愿作比翼鸟, 在地愿为连理枝 (osmonda qanot qoqib qush bo'lishni, yerda esa bog'lovchi novcha bo'lishni tilayman). 他们是一对鸳鸯. (ular bir juft mandarin o'rdaklaridir). 春蚕, 比翼鸟, 连理枝, 鸳鸯 - bular Xan madaniyatidagi hayvonlar va o'simliklarning ijobiy tasvirlari. Bahor ipak qurti fidoyilikka ega. "比翼鸟, 连理枝" juftlik, juftlashish"ni aks ettiradi. Ushbu xususiyatlar sevgiga o'xshaydi va xaritalashni manba domenidan maqsad domeniga qadar amalga oshirishi mumkin. Shuning uchun u sevgi, oshiq uchun metafora sifatida ishlatiladi.⁶

8. His-tuyg'ularning yuzaga kelishi ko'pincha inson fiziologik xulq-atvoridagi ma'lum o'zgarishlar bilan birga kechadi va hatto ayrim xususiyatlar ham ma'lum his-

⁵ 牛红艳《论理喻情喻》

⁶ 周清英《爱情的隐喻》[延大] 延大校报 2001,(2).

tuyg‘ularning tipik belgilariga aylangan. Shuning uchun, ma'lum bir kontekstda odamlar ushbu xususiyatlarning ma'nosini ko'rganda tushunishlari mumkin. 1. Odamlarning yuz xususiyatlari: “Baxt rangga o‘xshaydi” deganlaridek, odamlarning his-tuyg‘ulari ko‘pincha odamlarning yuz ifodalarida namoyon bo‘ladi. Ifodaning boyligi hissiyotning boyligidan kelib chiqadi. Oddiy sharoitlarda "kulish" harakati insonning quvonchini ifodalaydi. Masalan: 他高兴地笑了 u quvnoq bilan tabassum qildi). 他笑容满面 (u butun yuziga tabassum). Kulish" va "yig‘lash" inson yuz ifodalarining xususiyatlarini umumlashtirishdir. "Kulganda" og‘iz ochiladi, og‘iz burchaklari qiziq bo‘ladi va qoshlar biroz ko‘tariladi. Albatta, turli "kulgilar" orasida ayrim farqlar bo‘ladi. "Yig‘laganda" ko‘zda yosh bo‘ladi va og‘iz burchaklari pastga tushadi. Muxtasar qilib aytganda, turli xil his-tuyg‘ular turli xil yuz ifodalari bilan birga keladi, shuning uchun xuddi shu xususiyatlar turli xil hissiyotlar uchun metafora bo‘ladi. Masalan: 他气得脸色发青/浑身发抖。(u g‘azabdan ko‘karib ketdi/ hammasi qaltirab ketdi). 他气得吹胡子瞪眼。(u shunday g‘azablandiki, soqolini soqolini puflab tikilib qoldi) 她吓得脸都黄了/头发都竖起了(u shunchalik qo‘rqdiki, yuzi sarg‘ayib ketdi / sochlari tikka boldi).

Yuqoridagi misollarda “yuz ko‘karib”, “hamma-bir qaltirab”, “soqolini urib, tikilib qaramoq” majoziy ma’nodagi g‘azabni ifodalasa, “sariq yuz” va “sochi tik turishi” qo‘rquvni bildiradi. Shuni ta’kidlash joizki, Xitoy tilida odamlar, ayniqsa, "qoshlar" dagi o‘zgarishlarni hissiyotlar uchun metafora sifatida tasvirlashni yaxshi ko‘radilar. Masalan, "qoshlar jilmaymoqda, qoshlar raqsga tushmoqda" va hokazo quvonchni ifodalash uchun; Yuz ifodalari odamlarning his-tuyg‘ulariga metafora sifatida ishlatiladi, chunki odamlar o‘xshash fiziologik reaksiyalar yoki ba’zi asosiy his-tuyg‘ular uchun xulq-atvor ko‘rsatkichlaridir. Ko‘rinib turibdiki, yuz ifodalari inson hissiyotlari uchun metafora sifatida ishlatilishi mumkin, chunki ba’zi bir asosiy his-tuyg‘ular uchun odamlar o‘xshash fiziologik aks ettirish yoki xulq-atvor namoyon bo‘ladi.

2. Xitoy tilidagi inson tanasi harakatlari ko‘pincha quvonchni metafora bilan ifoda etish uchun "sakrash" va "qo‘l silkitish" kabi harakatlardan foydalanadi. Bunday harakatlar tabiiy ravishda odamlar baxtli bo‘lganlarida namoyon bo‘ladi va qo‘llarning bu "baxtli" harakati quvonchning namoyonidir. 小红高兴得跳了起来。(Syao Hong quvonchdan sakradi). 他们兴奋得手舞足蹈 (ular hayajon bilan raqsga tushishdi). 孩子们高兴得活蹦乱跳 (bolalar quvonchdan sakrashdi). Tuyg‘ularni metafora qilish uchun insonning ichki organlaridan foydalanish: 我的心伤透了/我的心碎了。(yuragim sindi/yuragim sindi). 这段感情的失败让他肝肠寸断。(bu

munosabatlarning muvaffaqiyatsizligi uning yuragini sindirdi). 他吓得魂都没了⁷ (u shunchalik qo‘rqib ketdiki, jonini uzilayozdi).

Xulosa. Tuyg‘ular mavhum yoki ta’riflab bo‘lmaydigan bo‘lsa-da, metafora odamlarning bilim jarayonida juda muhim xususiyatdir. Odamlarning o‘z tajribasi va atrofdagi aniq narsalarni tushunishlariga asoslanib, xitoyliklar hissiyotlarni tasvirlash uchun metaforalardan foydalanadilar. Ushbu tavsif tasodifiy emas, balki odamlarning atrofdagi narsalarni tushunishiga, o‘zlarining his-tuyg‘ulariga va fiziologik o‘zgarishlarga asoslangan. Shu tufayli bu emotsional so‘zlar til boyligini oshiradi. Aynan metafora tufayli odamlar bir xil tushunchani har xil tomondan tushunishlari mumkin, shunda bu tushuncha va bu tuyg‘u haqida yanada kengroq tushunchaga ega bo‘lishlari mumkin, bu ham tilning ifoda boyligi uchun asos yaratadi. Agar siz "qo‘rquv" ni tasvirlasangiz, sizda bo‘lishi mumkin: 他心中充满了恐惧。(把恐惧隐喻为一种能装在容器中的实在的东西) (yuragi qo‘rquvga to‘la. (Qo‘rquvni idishda bo‘lishi mumkin bo‘lgan haqiqiy obyekt sifatida metafora qilish) 天色暗下来, 恐惧一阵阵向他袭来。(把恐惧隐喻为一种与天气有关的现象: 风。 (osmon qorong‘u edi, qo‘rquv uni to‘lqindek urdi. (Qo‘rquvni ob-havo bilan bog‘liq hodisa sifatida majoziy ma’noda metafora qilish: shamol) 他鼓起勇气, 终于战胜了恐惧。(把恐惧隐喻为敌人) (u jasorat to‘pladi va nihoyat qo‘rquvini yengdi) . (Qo‘rquvni dushman sifatida metafora orqali ifodalash kabi). Hissiy metaforalarni tahlil qilish orqali biz tildagi metaforik hodisalarning lug‘at ma’nosidagi o‘zgarishlarga ta’sirini ham aniqlashimiz mumkin. Masalan, Xitoy tilida "感情很深 -tuyg‘ular juda chuqur degan naql bor. Tuyg‘uning ilk ma’nosidan boshlab u tuyg‘ularni daryo yoki suvning bir turi sifatida ifodalovchi metafora bo‘lib, daryo va suvning xususiyatlari xaritada tasvirlangan. His-tuyg‘ularga, shuning uchun "chuqur" "tuyg‘ular uchun metafora sifatida ishlatilishi mumkin ya’ni, tushunchalararo metaforalarni hosil qilish nafaqat bu ikki tushunchani, balki shu ikki tushunchaning xaritasini ham o‘z ichiga oladi. Bu shuni anglatadiki, konseptual metaforalarni yaratish nafaqat ushbu ikki tushunchani o‘z ichiga oladi, balki ushbu ikki tushunchani xaritalash jarayonida ularga tegishli so‘zlarning ma’nosidagi o‘zgarishlarga ham ta’sir qiladi.

REFERENCES

1. 周红英汉情感隐喻共性分析.四川外语学院学报,2001,
2. 张敏.认知语言学与汉语名词短语[M].北京: 中国社会科学出版社,1998.

⁷ 陈琴.从汉英物类看汉英隐喻的性].广西大学学报,2004,(4).

3. Lakoff, G & Johnson. *Metaphors We Live By* [M]. Chicago: University of Chicago press, 1980.
4. Зиямухамедов, Д. Т. (2021). Вопросы передачи национального характера в переводах с китайского языка. *Актуальность всем коллегам, принявшим участие в рецензировании статей сборника: МЮ Авдониной, СР Агабабян, ВМ Бухарову, ГМ Василь*, 86.
5. Зиямухамедов, Д. Т. (2021). ПУ СУНГЛИНГ НОВЕЛЛАЛАРИДА ҒАЙРИТАБИЙЛИК УНСУРИНИНГ ИФОДАСИ. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 4(2).
6. Назарова, С. А. (2019). Проблема интерференции в процессе обучения китайскому языку. In *Китайская лингвистика и синология* (pp. 294-297).
7. Назарова, С. А. (2020). Трудности освоения лексической системы китайского языка студентами. *Преподаватель XXI век*, (2-1), 148-159.
8. Мавлянова, У.Х. СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ «ЧИСЛИТЕЛЬНОЕ» В КАТЕГОРИИ ЧАСТЕЙ РЕЧИ В СОВРЕМЕННОМ КИТАЙСКОМ ЯЗЫКЕ // *ORIENS*. 2021. №Special Issue 1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/suschnost-ponyatiya-chislitelnoe-v-kategorii-chastey-rechi-v-sovremennom-kitayskom-yazyke> (дата обращения: 30.03.2022).
9. Мустафаева, Саида ХИТОЙ МИН ДАВРИ ЛЕКСИКАСИ ТАДҚИҚИДА АСОСИЙ МАСАЛА ВА МУАММОЛАР ХУСУСИДА // *ORIENS*. 2021. №Special Issue 1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/hitoy-min-davri-leksikasi-tad-i-ida-asosiy-masala-va-muammolar-hususida> (дата обращения: 30.03.2022).
10. Шамсиева, Ш. К. (2020). КЕКСАЛИК БИЛАН БОҒЛИҚ ЭВФЕМИЗМЛАРНИНГ ЛИНГВОМАДАНИЙ ТАДҚИҚИ (ХИТОЙ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИ МИСОЛИДА). *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 3(3).